

BAUSNIEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1922. december 29.

350. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lobach-palota)

A magyarság választójoga és az opciós tárgyalások

Protics Sztóján, a ki a nagy politikuskok közül az SHS. királyság magyarságának egyetlen bátor és fentartás nélküli barátja, a *Radikal* tegnapi számában írt cikkében újra hatalmas argumentumokkal sürgeti a magyarok választójogát. Bármilyen súlyosok az argumentumok, egy leleplezése lefoglal minden érdeklődést és méltatást. Jól tudjuk, hogy az SHS. királyság és Magyarországi kormányai között tárgyalások folynak az opciós határidő meghosszabbítása tárgyában. Protics most azt írja, hogy ezekkel a tárgyalásokkal akarják meggyőztetni a magyarok választójogát, mert az SHS. királyság kormánya a tárgyalások folyamán azt az álláspontot foglalta el, hogy az opciós határidő meghosszabbításához csak akkor járul hozzá, ha viszont a magyar kormány beleegyezését adja ahhoz, hogy az opciós határidő leletével elnyert állampolgári jogok az opciós határidő kitolásával veszendőbe menjenek.

Mindenkinek, aki valaha életében foglalkozott joggal és politikával, hihetetlennek tűnik fel ez a hirdetés. Ha nem a nagytekintélyű Protics Sztóján írta volna meg, mi is besoroznánk azok közé a fantasztikus rémlátomások közé, a mivel a gyűlölt idegzett politikuskok, újságírók és szolgabírák szóták időnkint félrevernai a „nemzetvédelem” nagyharangját.

Figyeljük csak, mi történik itt! A két kormány az itt élő magyarok állampolgári jogairól tárgyal. Olyan jog felett alkudoznak, melyek nemzetközi szerződésen alapulnak, melyeket megadott a törvényhozás és elismert az államkormány. A nemzetközi szerződéseknak az volt az intenciója, hogy az egyes kormányoktól s uralmi csoportoktól függetlenül szabályozzák az átrendezett területek nyelvi kisebbségeinek közigazgatási viszonyait. A két kormány tehát nem rendelkezik a szerződés tárgya fölül, amire nézve megállapodást alarnak kötni. A magyar kisebbségekhez tartozó állampolgári joga fölött nem rendelkezhetik sem a magyar, sem a jugoszláv kormány s így erre nézve szerződést sem köthetnek, megállapodást sem létesíthetnek. Ugyanígy jogon foszthatja egymás közt a két kormány az angol bank aranykészletet, az amerikai hadiflótát vagy a francia gyarmatokat, ezek felett ép úgy illeti meg a rendelkezési jog a két kormányt, mint az itt élő magyarság választójoga felett. Az SHS. királyság kormányának esetleges jogfosztását a magyar kormány esetleges hozzájárulása sem

teszi legálissá, sem nem csökkenti annak súlyát.

A nemzetközi védelmi szerződéseket — ha magánjogi formulákból indulunk ki — harmadik, a nemzeti kisebbségek javára kötött szerződéseknél kell tekinteni. A jogi dogmatika még azt sem engedi meg, hogy a szerződő felek módosíthassák ezt a szerződést a kedvezményezett hozzájárulása nélkül. Mivel pedig az itt élő kisebbségeknek nem a jugoszláv és magyar kormányok megengedése adja meg az állampolgári jogokat, ezeket még akkor sem vehetik el egymás közt történet megállapodással, ha az ellen a kisebbségek nem is tiltakoznának.

Akik ehhez a jogfosztáshoz a magyar kormány hozzájárulását akarják elnyerni, azoknak figyelmeztetjük egy körülményre. A jugoszláv kormány, akkor, amikor a magyar kormány beleegyezését kéri a saját állampolgáiraival szemben tenusztandó eljárásra, olyan kompetenciát tételez föl a magyar kormány számára, ami ellen eddig — teljes joggal — a legélesebben szembe helyezkedett. Ha a magyar kormány impériuma alól elszakadtak — mint ahogy de facto elszakadtak — a magyar kisebbségek, akkor főlegesen a magyar kormány hozzájárulását kieszakoználni, ha pedig nem szakadtak el — akkor a magyar kormánnyal való összeköttetés nem hiúság. Akkor revidálni kell a közigazgatási intézkedéseket és bírói ítéleteket.

Ez az álláspont azonban nyilvánvaló képtelenség s ilyen álláspontnak elfoglása a legnagyobb mértékben tilalmas. De akkor miért teremt ezekkel az alkudozásokkal a kormány olyan helyzetet, mely ilyen következtetéseket — legalább akadémiikus jelentőségűvel — megenged.

Ez a tárgyalás azonban nem csak jogi, hanem politikai abszurditás is. A közjogi szerzett jogokat nem ismer. Am jogokat csak az vehet el, aki jogokat adott. A magyar kisebbségeknek az állampolgári jogokat a nemzetközi szerződéseket és az SHS. királyság törvényhozása adta meg. Ezeket a jogokat csak a szerződő államhatalmak és az SHS. királyság törvényhozása vehetik el. De nem vehetik el kormányrendeletek és nem vehetik el a két kormány megállapodása. A két kormány tárgyalhat arról, hogy a saját impériuma alá tartozó területre hozzájáruljon az optálokat a köitálozókra megállapított határidő lejárt

után is, megállapodhatnak egymással a tekintetben is, hogy az impériumuk alá tartozóknak megadják a saját országukbeli állampolgárságot akkor is, ha azok a kellő időben nem optáltak. E tekintetben megilleti őket a rendelkezési jog s erre nézve a nemzetközi megállapodások nem állhatnak fel ilalmat. De nem tárgyalhatnak és nem állapodhatnak meg abban a kérdésben, ami nemzetközi megállapodásoknak a tárgya. Az SHS. királyság kormánya a legélesebben tiltakoznék ez ellen, ha a magyar kormány az itt élő magyaroknak az államhatalomhoz való viszonya kérdésében arrogálná magának a beavatkozási jogát. S az SHS. királyság kormánya mégis olyan tárgyalásokba bocsátkozik, mely elismeri a beavatkozási jogot.

Ez nyilván csak erre az egyetlen esetre szól s jellemző, hogy ennek az egyetlen esetnek a célja

— jogfosztás. Amikor a magunk kormányának magatartását politikai és jogi szempontból kritika alá vesszük, nem akarjuk kritizálni a magyar kormány álláspontját. Nem akarjuk azt tenni, ami ellen hadakozunk.

Az új kormánynak most módja van tettekkel bizonyítani, hogy a jogegyenlőségnek s a demokráciának milyen híve. A belső hasábon már tudunk arról, hogy az új belügyminiszter elrendelte a magyaroknak a választók névjegyzékébe való felvételét. Azt szeretnénk hinni, hogy ez a rendelkezés s a rendelkezésnek eredményes és kivívás nélküli végrehajtása független az opciós határidőktől, melyek lejártak és jogokat adtak s független a két kormány bármilyen tartalmú megállapodásától. Az a kevés idő, ami még rendelkezésre áll, tiszta képet fog teremteni s ki fogja jelölni a magyarosztás utját.

Nem tisztul a belpolitikai helyzet

Pasic betegségé — Szakadás a klerikális pártban A belpolitika bírei

Mint már jelentettük, a muzulmán *Magajlic*-csoport elhatározta, hogy bizonyos feltételek mellett be lép a kormányba és Pasic ezeket a feltételeket elfogadhatónak is találta. A megegyezés szerint *Omerovic* Dervis megkapta volna a kereskedelmi tárcát, *Serif* Ahmet tárcanélküli miniszter, *Kurbegovic* Feim pedig belügyi államtitkár lett volna. A végleges megegyezés elő azonban az utolsó pillanatban akadályok gördültek.

Mint Beogradból jelentik, a radikálispartban kedvezőlepen fogadták a megegyezés híreit, különösen a posztai radikális képviselőket ellenzik erősen a muzulmánok bevonását a kormányba. *Pasic* miniszterelnök esztörtökön délután váratlanul bejött jelenteni, hogy az esztörtök összehívott minisztertanácsor sem lehet emiatt megtartani. Jól ismertünk körökben szoros összehangolt látnak *Pasic* váratlan megegyezése és a muzulmánokkal való megegyezés kérdése között.

Esztörtökön egyébként megérkezett a muzulmánok miniszterelnöke *Omerovic* is Beogradba és deicéion még hosszabb tárgyalásokat folytatott *Pasic* miniszterelnökkel.

Hirbar Beogradban

Mint Beogradból jelentik, Szlovénia királyi helytartója, *Hirbar* már két napja Beogradban tartózkodik és tárgyalásokat folytat a kormánnyal a szlovéniai közigazgatási méltóságok ügyében. Hir szerint a szlovén tartományi kormány két vezető tagját, *Bošic* helyi és *Rajnikar* szociálpolitikai megbízottakat, akik mindketten jobboldali demokraták,

fel fogják váltani. Egy másik verzió szerint *Hirbar* a kormány az új libjában kerüllet főispánjává fogja kinevezni.

Sustercies akeija

Beogradból jelentik: Sustercies, az emigrációból visszatért klerikális vezér, Beogradba érkezett. Sustercies Beogradban radikálispart vezetőikkel lépett érintkezésbe, köztük *Janjics* Vojával is, Sustercies kijelentette, hogy egy *Mariborban*, mint *Ljubljánban* kellőn listával fog felépni. Valószínűnek tartják, hogy esetleg a radikálisok fel fog Sustercies választási koalícióba lépni.

Mint hogy Sustercies hívei elősorban a klerikálisokból kerünek ki. Szlovéniában 5 klerikálispart fog egymással küzdeni, a hivatalos lista Koroseccal az élén, a keresztény-goszaristák, melyeknek vezetője Goszar és a Sustercies-csoport. Eppen ezért Szlovéniában elkezdett választási küzdelemre van kilátás.

Ratifikálják a Santa-Margherita-egyezményt

Beogradból jelentik: Római híradás szerint az olasz kormány rövidesen a parlament elé terjeszt a Santa-Margherita-egyezményeket. Ha a ratifikálás megtörténik, a két ország azonnal kereskedelmi tárgyalásokba fog bocsátkozni egymással.

A Beograd-i kormány esztörtökön *Bilic* Liuba tábornokot, az első hadsereg parancsnokát az olasz-jugoszláv határmegállapító bizottság elnökévé nevezte ki. Politikai kö-

rökben összefüggést látnak az egyezmény ratifikálása és Bilics megbízása között.

Tovább folyik a harc a földmivességi szervezeteinkért

Beogradból jelentik: Az egyes heterogén parlamenti pártok közül a földmivességi pártban tört ki a legélesebben az egyes frakciók egymás közötti küzdelme. Nemrégiben az utolsó sikertelen kibékítési kísérlet után a képviselőklub kommunikált tett közzé, amelyben közölte, hogy a balszárny vezérért, **Aramovics** egyetemi tanárt kizárta a klubból.

Aramovics most egy kiáltványban válaszolt erre a kommunikációra és visszautasítja mind az ellene emelt vádakot, viszont ő maga súlyos vádakkal illeti a klubot. Szerinte a képviselők a párt osztályharcos álláspontját teljesen feladták, amivel közte és a klub között olyan mély szakadék keletkezett, amit áthidalni nem lehet. Ezért már 8 hónapja nem is tette be a lábát a klubba. Különösen akkor fordult el végképp a klubtól, mikor az megszavazta a kommunista képviselők mandátumainak megsemmisítését és az államvédelméről szóló törvényt is. Visszautasítja **Aramovics** a hadikárpálási törvény tárgyalásánál tanúsított magatartása miatt ellene emelt vádakait is.

A képviselő klub tagjai között nagy elkeseredést okozott **Aramovics** kiáltványa, mert főleg a szerbiai parasztság között nagy népszerűséget örvend a falusi érdekek régi védelmezője. Az egyes földmivességi szervezetekben előreláthatólag nagy harcok lesznek a két csoport között a jelöltlisták felállításánál és sok helyen két földmivességi lista is lesz a választások napján.

Megalakult Szuboticán az új lakásügyi hatóság

Előkészületek az új lakástörvény életbeléptetésére

Az új lakástörvény, amint ismeretes, január elsején lép életbe. Az új lakástörvényt azonban még a régi kormány szociálpolitikai minisztere alkotta meg és a beogradi lapok jelentése szerint az új szociálpolitikai miniszter **lényeges változásokat** akar rajta eszközölni. Mára a lakástörvény sok kérdést hagy szabályozatlanul, amire névbe a végrehajtási utasítást szándékozik az új kormány megváltoztatni. Az új végrehajtási utasítás megjelenése már a közeli napokban várható.

A közigazgatási hatóságok azonban már most megteszik a szükséges előkészületeket hogy az új lakástörvény január 1-én való életbelépése ne találja készületlenül őket. Elsősorban az új lakásügyi hatóságokat kell megszervezni, miután az eddigi lakásbirtokok kompetenciája az új törvény érvénybelépésének napján megszűnik.

A városi tanács csütörtök délelőnt tartott ülését alakította meg az új elsőfokú lakásügyi hatóságot, amely két bizottságból áll: a háztulajdonosok és bérleti bizottságából. A háztulajdonosok közül a következők vannak a bizottságban: **Csovcics** **András**, **Neoracsics** **Kálmán**, **Tumbas** **Ferenc**, **Dimitrijevic** **Bogdan**, **Dr. Malagurski** **Babjan**, **Dulics** **Máté**, **Pendzics** **György**, **Dr. Vojnic-Turics** **Gyula**, **Horváczki** **Máté**, **Lendvai** **Nestor**, **Moresics** **Stapisa** és **Cvijin-Ujnovics** **Pál**. A bérleti közeli bizottságba a következőket delegálták: **Lepold** **Ilés**, **Horvatic** **Nestor**, **Alkicsics** **Rado**, **Aradski** **Slavko**, **Miesics** **Velimir**, **Georgijevics** **Milos**, **Popov** **Dusan**, **Piparev**

Radovan, **Dedakij** **Miklós**, **Csovcics** **Jaso**, **Stipics** **Máté** és **Radosin** **Szevelozár**. A lakásügyi hatóság elnöke **Talakovics** **Miklós** polgármester.

A megalakított új lakásügyi hatóság hivatalosa a január elsején életbelépő lakástörvény szerint a megüresedő lakások kiutalására szorítkozik elsősorban. A bizottságból mindenkor egy-egy háztulajdonos és bérleti tag, valamint a mindenkor elnök fog itélkezni a lakások elvételéről ügyekben; az esetben, ha az érdekeltek félnek másfél millió dinárnál nagyobb vagyona, vagy 60.000 dinárt meghaladó évi jövedelme van, ha új házat építtet és így régi lakása fölöslegessé válik, vagy ha fel-

mondás esetén ürül meg a lakás. Minden felmondással megürülő lakást is huszonegy órán belül be kell jelenteni az új lakásügyi hatóságnak.

A lakbértek leemelése, illetve a bérösszeg megállapítása ügyében az eddigi gyakorlatól eltérőleg nem az elsőfokú lakásügyi hatóság fog itélkezni. Az ilyen ügyekben mindenkor **választott bíróság** dönt az új lakástörvény értelmében. A választott bíróság céljára a legközelebbi napokban először összehívandó lakásügyi hatóság tagjai fognak új bizottságot delegálni, amely szintén részben háztulajdonosokból és részben bérletiekből fog állni.

A bunyevác-sokac párt megegyezett a radikálisokkal

A szuboticei kiküldöttek beogradi tárgyalásainak eredménye

A szuboticei közigazgatás vezetése lényeges fordulat előtt áll. A kormányváltozás után azonnal megérkeztek már olyan tervek, hogy Szuboticán a **bunyevác-sokac párt** a radikálisokkal koalícióra lépve vegye át a városi közigazgatást, a melytől a bunyevácok a radikális-demokrata koalíció ideje alatt teljesen távolították magukat.

Ez az intenció vezette a radikálisokat és magát **Pasics** miniszterelnököt is, aki az erre irányuló tárgyalások lefolytatása érdekében Beogradba keréte — mint csütörtök reggeli számunkban már jelentettük — a szuboticei bunyevác-sokacpárt vezetőit. A szuboticei megbízottak: **Dr. Vojnic-Turics** István országgyűlési képviselő és **Dr. Ilkovic** Imre ügyvéd szerdán tárgyalta **Pasics** miniszterelnökkel és csütörtökön már vissza is érkeztek Szuboticára nagyjelentőségű tárgyalásokról, amelyek eredményre vezettek.

Erre enged következtetni a szuboticei bunyevác-sokacpárt következő kommunikációja, amelyet a beogradi tárgyalásokról és a párt állásfoglalásáról adott ki:

»A bunyevác-sokacpárt beogradi kiküldötteinek jelentése alapján«

Érdekes emberek

A skót bogáncs

A **Kaiser**, aki közel három évtizede egyike volt a leghatalmasabb és nozza a legércekesebb jelleműeknek a világon, tudvaevőleg egyike volt a legbeszédesebb embereknek is a földkerekségen. Az ellenségei talán joggal állították, hogy többet beszél, mint kellene, de a tisztelői s a hívei meg azt bizonygatták, hogy ha sokat beszél is, de mond is valamit. A miben a nagy antagonistaáljához hasonlított: **Bismarck**hoz, aki meg éppen többet mondott, mint amennyit beszélt.

Igy aztán az excsászár már életében élvezhette azt a diadonséget, amely **Dantenak**, **Shakespeare-nek** és **Goethének** a haláluk után jutott osztályrészül, hogy: kommentáltak, glosszálták és minden megnyilatkozása mögött keresték a szimbolikus értelmet.

Lehet, hogy a valaha olyan hatalmas **Rex-Imperator**nak kevésbé fáj a trónvesztettség, mint az a körülmény, hogy most nem lesi a világlázás érdeklődéssel a körülötte, s ha mond is valamit, nem keresték mögötte senki a mélyebb értelmet. Oh, valaha másként volt! Ha toasztot mondott, ha választott a megőzögdák feliratára, ha levelet írt valakinek, az egész világ sajtója és egész Európa közvéleménye foglalkozott a **Kaiser** nyilatkozatával. Emelkszem, mily kommentárokat fűztek — mintegy harminc éve — a császár négy (mond: négy) szá-

zón meggyőződésén a radikálispárt abbéli hajlandóságáról, hogy a bunyevác-sokacpárttal a helyi közigazgatás átvétele és egyéb politikai kérdések tekintetében tárgyalásokba hozatalozzék, a maga részéről egyhangulag úgy határozott, hogy nem elemez esetleges párhuzamos együttműködést.

A **Pasics** miniszterelnökkel folytatott tárgyalásokról a párt felhatalmú megbízottai esütörtökön számoltak be pártjuknak és ennek eredményeképpen határozta el a bunyevác-sokacpárt a radikálisokkal való együttműködést.

A beogradi tárgyalásokon a szuboticei kiküldöttek előterjesztették pártjuk azon feltevéleit, amelyek mellett hajlandók a közigazgatást átvenni és értesítésük szerint a radikálisok messzenemő kedvezmény megadására is hajlandók a bunyevác-sokacpárttal való együttműködés érdekében.

A további részletekre vonatkozólag még nem döntöttek. Így egyelőre még nem lehet tudni, hogy a megegyezés mennyiben fogja befolyásolni **Pietkowszics** **Andras** dr. mári alált főispáni kinevezését és hogy a bunyevác-sokacpárt a radikálisokkal együtt veszi-e át a szuboticei vá-

lást. Nagyon harcias szavak voltak, s a közönség, meg a sajtó, meg az udvar, meg a hadsereg, meg a külföldi meg fenyegetőbbsékek olvasták őket, mint ahogy hangzottak. S végre kiderült, hogy azok nem háborút harangoznak be, s csak egy ártatlan jelszót idéznek.

Friedberg, a kitűnő közgazász (akinek híres munkáját az állam és egyház közti viszonyról még ma is használni olvashatja minden politikus), igen szíves, bizalmas érintkezést folytatott **Frigyos** császárral, amikor az még trónörökös volt. A **Fenség** egyenesen barátjának tekintette őt. A kiváló tudóst **H. Vilmos** is megtisztelte a rokonszenvével, a melynek egyike jelűl az arképét küldte el neki azzal a hírdet négy szóval, amely akkor nem csekély felhőttség, sőt ráladmát kellett. A kép aljára ugyanis a **Kaiser** ezeket a latin szavakat írta:

Nemo me impune lacessit. (Senki se izgathat engem büntetlenül.)

Gondolhatják, milyen »melyebb értelmeiket« tulajdonítottak ennek a pár szónak! Francia és belga lapok nagyon komoly kommentárokkal kísérik, s német földön is attól tartottak sokan, hogy »valami készül.«

Szerencsére maga **Friedberg** egy cseppet se félt meg, s volt benne annyi jóindulat, hogy hamarosan fölvilágosította az aggódkó közvéleményt a jelszó ártatlan vonatkozásáról. Az egész *cause celebre* a következő **harmlos** esetté zsugorodott össze:

A potsdami kir. kertekben ugynevezett »római thermák« is van-

rosi közigazgatást, vagy pedig egymaga fölté-e be a megüresedő állásokat. Ez esetben a városi közigazgatásban nagyobb személyi változások volnának várhatók, mert a bunyevác-sokacpárt föltételei között több jelenlegi vezető állásban levő városi tisztviselő felváltása is szerepel.

A megegyezés a radikálisok és bunyevácok között választási kompromisszummal is jár, azonban végleges döntés csak a napokban várható.

A szuboticei parlament

A közgyűlés nem hagyta jóvá a városi földek eladását

A csütörtöki városi közgyűlés több meglepetést hozott a városi tanácsnak. A készleltett tanács a városi tanácsnak több javaslatát lezavazta. A tanácsi javaslatok elvételénél ezuttal nem szerepeltek pártpolitikai szempontok, miután egy a radikálisok, mint a demokraták és földművesek többsége a tanács javaslata ellen szavaztak.

A közgyűlést fél tízkor nyitotta meg **Tabakovics** **Miklós** polgármester. A polgármesteri jelentés után több kisebb javaslatot változtatás nélkül elfogadott a készleltett tanács, így jóváhagyta a város pénzügyeinek és adósságainak az új városi takarékpénztárra való átruházását, valamint a szegényházi rendezettk havi segélyének felmérését.

Nagyobb vihar csak akkor keletkezett, amikor **Dr. Hoffmann** **Kálmán** gazdasági tanácsos a városi tanács azon javaslatát terjesztette elő, amely szerint a város 500 hold földet szándékozik eladni, hogy a földek jövedelméből új iskolákat építsen. A javaslatot különösen **Crnkovic** **Iván** képviselő támadta meg, elsősorban azt kifogásolva, hogy a város olyan földeket akar eladni, amelyeket agrárcelekre osztottak már fel. Ugy 6, mint a többi felszólaló is hangsúlyozta, hogy a város a most javasolt csaftavéri földek helyett olyan földeket adjon el, amelyek még nincsenek felosztva, mert ilyen módon nem lehet

nek, amelyeknek egyik márványfürdőtermében látható egy bronzasztal. Ennek a lába bogáncsformájú s a skót bogáncsok a jelszava van rajta; Nemo me impune lacessit. . . E római fürdők egy eszende, világítváoli zöld udvart foglalnak be, ameihez oszlopnarokkon keresztül vezet a bejárás. Ebben a kedves kis udvarban találkoztunk a későbbi **Frigyos** császár trónörökös korában éveken át minden héten néhány órán **Friedberg**gel, aki őt itt peripatetikus tanításban részesítette, — sőt közben a politikai tudományokat magyarázva neki. Ha elfáradtak, a bogáncslábu asztalnál telepedtek le, s ott folytatták tudományos társalgásukat.

A **Kaiser** tudott a rendkívüli tisztelétről, amellyel a jeles tudós az apja iránt viseltette, s a háls kegyeletről, amellyel az emlékének adózott, s emlékeztetül a helyre, ahol a két kitűnő férfiú bizalmasan találkozni szokott, kapta **Friedberg** **II. Vilmost** az arképet az idézett latin szavakkal. Persze, akik ismerték a fiatal császár harcias természetét, támadó tendenciát kerestek a bogáncslábu asztal mögött, s akadtak olyanok is, akik egyenesen egy közeledő háborúnak a bejelentését olvasták ki belőle.

A háború még sokáig várható magára, majd egy negyedszázadig. S a császárnak, a háborút és trónt veszítettnek, bizony arról kellett meggyőződnie, hogy nemcsak a skót bogáncs az, amely azt kiáltja felénk: *nemo me impune lacessit.*

Baefeler.

megkárosítani szegény földnélkülieket. A kiszélesített tanács az izgalmas vita után végül is leszavazta a tanács javaslatát.

A közgyűlés ugyancsak leszavazta a tanácsnak az ebadó kivételére vonatkozó javaslatát is, majd hozzájárult a következők felemeléséhez, valamint a városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak személyi pótlékának emeléséhez is.

Több kisebb jelentőségű ügy lezárulása után a közgyűlés véget ért.

Az igazságügyminiszter Novisadon

A radikálisok választási előkészületeit

Novisadról jelentik: Markovics Laza igazságügyminiszter csütörtökön reggel Novisadra érkezett. Első utja Szepeszević főispánhoz vezetett, akivel együtt a Zasztava szervezőségbe mentek, ahol Miladinovics Mihály subotici közjegyző, Gyorgyevics Mita, a novisadi radikálispart elnöke és a Zasztava szervezőségnek bevándorlásért felelős vezető tartottak a választási agitációról. A miniszter a helyi vezetők referatuma után megállapította, hogy a part a Vajdaságban a legfőbb kifutásokkal indul a választási küzdelembe.

Később a radikális klub helyiségeit kereste fel a miniszter, ahol az összegyűlt párttagok előtt beszámolt a politikai helyzetéről. Hangsúlyozta Markovics, hogy a radikálispart választási bizottságához az ország minden részéből nagyon kedvező jelentések érkeznek be.

Az ülés után a miniszter a főispánnál volt ebéden, ahova Miladinovics subotici közjegyző is hivatalos volt. Délután Miraszavljevics Mirko hadtestparancsnokot látogatta meg Markovics Lázár, majd a délutáni gyorsral visszautazott Beogradba.

Csütörtökön délután a novisadi iparosok és kereskedők egy küldöttsége, amelyben Monasevics Dusán, Georgjevics Milan és Miroszavljevics Koszta kereskedők vettek részt, felkereste Gyorgyevicsot, a radikálispart elnökét és kérte, hogy a part jelölt listájába vegyen fel egy kereskedőt vagy iparost is, akik ék jelölhének ki. A tárgyalások még nem vezettek végleges eredményre. A kereskedők és iparosok ugyanabban az ügyben a demokratákkal is tárgyalásokat fognak folytatni.

Nikita özvegye haza akart jönni

A montenegrói emigráció akadályozta meg hazatérésében

Beogradból jelentik: Az utóbbi napokban olyan hírek terjedtek el Beogradban, hogy Nikita özvegye, Milena visszatér Oroszországból Jugoszláviába. Az udvarban már előkészületeket is tettek fogadására és biztosították neki a királyi család tagjainak író összes eljogokat. Lakhelyét a beogradi királyi udvart és Crnojevica Rekat ajánlották föl, ahol tudvalevőleg Nikita király állandó teli lakhelye volt.

A montenegrói emigráció azonban az utolsó pillanatban meggyújtotta a fejedelemmel visszatérését. Állítólag Plamenac montenegrói „miniszterelnök” az orosz kormánytól intervéniát kért a utazása ellen. Ezenkívül Xenia hercegnő, Nikita leánya után is befolyást gyakoroltak Milenára, aki elállt szándékától.

A vajdasági radikális-part szakadása

Novisadon is szervezkednek Protics hívei

Tegnap megirtuk, hogy a bándsági radikális partból kizárul Protics-parti csoport a választásokon önálló pártként fog fellépni. Egy beogradi lap nyomán Novisadon is olyan hírek terjedtek el, hogy Protics otáni hívei is külön pártba tömörülnek és résztvesznek a választásokon. A Protics-liszta élén e verzió szerint Klicin Mita, a R d'el igazgatója állana, a 2. és 4. helyen pedig Hadzsi Koszta, Adamovics István és Tapavlica György volt polgármester.

Novisadi munkatársunk illetékes helyen érdeklődött ennek a hírnök valódisága felől. Kérdéseire azt a választ kapta, hogy valóban folynak tárgyalások a Protics-csoport önálló fellépéséről, de a jelölt listára nézve még semmiféle megállapodás sem jött létre.

A beogradi „Novi List” is hosszabb cikkben foglalkozik a vajdasági radikális part belső harcával. Megállapítja a lap, hogy még teljesen tisztázatlan kérdés

az, hogy a Protics vagy a Pasics-csoportnak van-e nagyobb esélye a választásokon.

A Bándságban Protics áll jobban, sőt majdnem azt lehetne mondani, hogy ő az abszolút ura a pártnak, mert az ő részén van a nagyobb tömeg és a jelöltek kvalitása tekintetében is fölényben van.

Másképpen áll a helyzet a Bácskában, ahol Protics hívei inkább a skartban lévő politikusok közül kerülnek ki. Itt nagyon nehéz prognosztizálni, mert a választók jó része ugyan Protics hívének vallja magát, de Pasics is nagy tekintélynek örvend közöttük. Valójában még a választók maguk sem tudják, hogy melyik listával fognak szavazni, ez csak a választás napján fog eldőlni.

Emellett azt is tekintetbe kell venni, hogy a bácskai radikálisok között meglehetősen konfúziót okozott az ugynevezett Szerb-part fellépése is, amely Nagy-Szerbia jelszavával agitál.

Új rendelet a magyarok választójogáról

A belügyminiszter ismételten elrendelte, hogy a nemzetiségi kisebbségeket fel kell venni a választói névjegyzékekbe —

A Magyar Part abcójának első sikere

A magyarság választójoga még mindig a levelezésben lóg, az eddigi nagy pozitívum helyett most rövid negyféltéren belül három olyan gyenge és furcsa pozitívum történt, hogy a kérdés bonyolultabbnak látszik, mint valaha s most, az utolsó orban, amikor feltétlenül dőlőre kell jutnia a dolognak, a nagy kérdés úgy teljes komplexumában, mint részleteiben a legnagyobbokú bonyolultanságot ködöbe burkolódott.

Ezt a szinte klasszikussá vált bizonytalanságot azok a kormányrendeletek okozták, amelyek a Magyar Part ismeretes memorandumja folytán gyors egymásutánban követték egymást és ahelyett, hogy teljes világosságot derítettek volna a sürgős megoldást kívánó problémára, egészen összekeverték a helyzetet ebben a tekintetben.

A sok belügyminiszternek ugynevezett megkorrigáló rendeletei újabb korrekcióra szorult és ezt most becsátotta ki az új belügyminiszter. Alább következő tudósításumk részletesen beszámol a nemzeti kisebbségek választói joga ügyében kiadott legújabb kormányintézkedéséről, amelyről már eleve meg kell állapítanunk, hogy lényegében ez sem alkalmas arra, hogy a magyarság széles tömegei számára biztossítsa a választói jogot. Az új rendelet ugyanazokat a megállapításokat tartalmazza, mint az előző két rendelet, vagyis azt, hogy utalag felveendő a választói névjegyzékbe mindazok a nemzeti kisebbségi állampolgárok, akik a törvény és az előző rendelet téves értelmezése vagy a hatóságok mulasztása következtében kimaradtak. Az eljárást, a módot azonban ezúttal sem jelölt meg a belügyminiszter, határidőt sem tűz ki rendelkezések végrehajtására s ezáltal a helyzet még bonyolultabbá vált ebben a kérdésben.

A belügyminiszter új rendelete

Mint Novisadról jelentik, az ottani főispáni hivatalhoz újabb rendelet érkezett a nemzetiségek választójoga ügyében.

A Vajdasics belügyminiszter által kiadott rendelet a következőket tartalmazza:

A jugoszláviai Magyar Part vezetősége panaszt emelt nálam, hogy a Timotijevics belügyminiszter által a választói névjegyzékek összeállításáról kiadott rendeletet a közigazgatási hatóságok nem hajtották pontosan végre. Nevezetesen edd. egyes közigazgatási hatóságok nem vették fel a névjegyzékbe a nemzeti kisebbsékekhez tartozó, de országuk választói jogosultsággal bíró állampolgárokat. Utasítom az összes közigazgatási hatóságokat, hogy szigorúan ragaszkodjanak a Timotijevics belügyminiszter által kiadott rendelkezés és mindazokat az állampolgárokat, akiket a rendelet megkövetel vagy téves értelmezése folytán kihagytak, haladéktalanul vegyék fel a névjegyzékbe.

A novisadi főispáni hivatalban tudósítottunk arról értesült, hogy dacára a technikai nehézségeknek (január 6-án lezárják a névjegyzékeket), a magyarokat és a többi nemzeti kisebbségek felvételét a névjegyzékbe és mindent el fognak követni, hogy a rendeletet haladéktalanul végrehajtsák.

Radikális körökben, egy befolyásos politikus nyilatkozata szerint, azt hiszik, hogy a rendeletet csak a tulajdonban magyar lakosságú községekben fogják végrehajtani, vagyis lakosságú községekben és nagyobb városokban azonban nehezebben lesz keresztülvihető.

Beogradi hangok

A nemzetiségi kisebbségek választójogának kérdése mindjobban foglalkoztatja a beogradi szerb sajtót is. Ez elsősorban a Magyar Part akciójainak eredménye, de nem kis része van ebben Protics Sztajin sajtóakcióinak is, amely a többi lapok figyelmét is ráirányította erre a kérdésre. Protics a „Radikal” szerdai számában ismét nagy cikkben foglalkozott a választói jogfosztás kérdésével.

Csütörtökön a »Vreme« mutat rá a kérdés aktualitására avval kapcsolatban, hogy a választások előtt a politikai körök is erősen foglalkoztatja a kisebbségek választójoga.

Ismereti a lap Protics határozott állásfoglalását a nemzetiségek választójoga mellett és különösen azt hangsúlyozza, hogy a kormány nem veheti el a nemzetiségektől azokat a politikai jogokat, amelyeket nekik nemzetközi szerződések biztosítanak.

Új rendeletre van szükség

A belügyminiszteri rendelet, bár intenciói igaz voltában félretekenni nincsen okunk, félt, hogy egy lépéssel sem viszi majd előre a magyarság választójogi ügyét. Eppen a legfontosabb gyakorlati kérdéseket hagyta választás nélkül. Nem közli a hatóságokkal a kormány álláspontját, ugyanígy abban a kérdésben, hogy miképpen kell értelmezni a választói törvények a névjegyzékek kiigazítására vonatkozó rendelkezéseit ebben a speciális esetben. A törvény szerint a választói névjegyzékeket minden év januárjában hivatalból ki kell igazítani. Ez megfelelő alkalmat és módot nyújtana arra, hogy a magyarság tömegeit pódolag felvegyék a választói névjegyzékbe. Közbejött most az a váratlan helyzet, hogy a választásokat kiírják és erre az esetre a törvénynek az a rendelkezése, hogy a névjegyzékeket a választások kiírásától számított 15 napon belül kell kiigazítani. Ha a hatóságok az utóbbi rendelkezés szerint járnak el, akkor a magyarság egész komplexumának a névjegyzékbe való felvételére nincsen már idő. A helyi hatóságok — mint azt jelentettük már — a legtöbb esetben erre az utóbbi álláspontra helyezkednek. Így aztán teljesen illuzoriussá válik a belügyminiszternek most érkezett legújabb rendelete, amelyet a gyakorlatban nem lehet végrehajtani, ellenkező utasítás hiányában.

Hogy a magyarság csakugyan hozzájárulhasson választói jogához, még egy újabb belügyminiszteri rendeletre lesz szükség. A belügyminiszternek fel kell világosítania a helyi hatóságokat, hogy a névjegyzéknek rendes januári, hivatalból való kiigazítását folytassák le és ne ragaszkodjanak ahhoz, hogy a választások kiadásának napjától számítsák a kiigazítás idejét. Ezt az utasítást kell tartalmaznia a legutóbbi kibocsátandó belügyminiszteri rendeletnek, mert különben megtörténik az tragikomikus helyzet, hogy az alkotmány, a békeszerződések, a törvény és három belügyminiszteri rendelet dacára a jugoszláviai magyarságnak a marciusi képviselőválasztások alkalmával sem lesz választójoga.

Magyar konzulátus Suboticián

A bécsi magyar követ nyilatkozata

A magyar politikai életben már több ízben felmerült az a szándék, hogy Magyarország és az utódállamok között kereskedelmi és gazdasági megegyezést létesítsenek, hogy így helyreállítsák a szorosabb kapcsolatot azok között a területek között, amelyek gazdaságilag egymásra vannak utalva. Ez a szándék ugyanabban a magyar kormány részéről is mind erősebben megnyilvánul és legutóbb Daruvary Geza, az új magyar külügyminiszter is kejelezte, hogy a magyar kormány a Csehszlovákiával kötött gazdasági egyezményhez hasonló szerződést akar kötni az S. H. S. királysággal is. A külügyminiszter fölfőlte azt is, hogy az erre vonatkozó tárgyalások a közel jövőben megkezdődnek.

Mint értesülünk, magyar részről már megkezdődtek az előkészületek arra nézve, hogy a két állam között megindítandó tárgyalások anyagát

feldolgozzák és a magyar bizottság már kész tervezettel fog a tárgyalásokon megjelenni.

A tervezet szerint a magyar kormány a vele szerződéses viszonyban álló államokban a már fennálló politikai képviselőkön kívül kereskedelmi képviselőket, (konzulátusokat) akar létesíteni. Ilyen konzulátust állítanak fel az S. H. S. K. királyságban Suboticián, Csehszlovákiában Pozsonyban és Kassán, Romániában pedig Kolozsváron és Temesváron.

A Bácsmegyei Napló munkatársa ebben az ügyben kérdést intézett Masirevich Konstantin meghatalmazott miniszterhez, a bécsi magyar követség vezetőjéhez, aki a következőket mondotta:

— A pozsonyi, kassai, temesvári, subotici és kolozsvári magyar konzulátusokról a gazdasági szerződések intézkednek. Nem hiszem, hogy Magyarország hátráltatná ezekben a képviselőknek a felállítását. Sőt ellenkezőleg. Nekünk érdekünk volna, hogy az ott élő magyarság közvetlen védelemben részesüljön, de éppen az utódállamok kormányai fogadták eddig idegenkedve az erre irányuló törekvéseinket.

Magyarország előállatok helyett gépeket és vasutianyagokat akar szállítani

Beogradból jelentik: A beogradi magyar ügyvivő jegyzéket adott át a külügyminiszternek, amelyben felkéri a külügyminiszteriumot, hogy közvetítsen a kormánynál a magyar kormány érdekében. A magyar kormány ugyanis azt kéri a jugoszláv kormánytól, hogy a jóvátétel címén szállítandó előállatok helyett mezőgazdasági gépeket és vasuti anyagot szállíthasson. A magyar kormány avval indokolja kérését, hogy az ez évi háziállat szaporulat Magyarországban egészen jelentéktelen és még a hazai szükségletet sem tudja fedezni.

A beogradi magyar követség bizik benne, hogy a kormány elfogja fogadni a magyar ajánlatot, annál is inkább, mert Jugoszlávia állatállománya ez évben jelentősen szaporodott, másrészt mezőgazdasági eszközökben és vasuti anyagban mindig nagy szükséglete van az országnak.

Száz százalékkal

emelkedik Senta minden városi adó közel két millió dinár Senta város adójához

Csütörtökön délelőtt 9 órakor tartotta meg Senta városi kizsákosított tanácsa rendkívüli közgyűlést, amelynek napirendjén a város 1923. évi költségvetése szerepelt.

A közgyűlés minden módosítás nélkül elfogadta a tanács által előterjesztett költségvetést, amelynek végösszegei a következők:

Kiadás: 8.402.000 dinár.
Bevétel: 6.513.000 dinár.
Hiány: 1.889.000 dinár.

A közel két millió dináros deficit az által keletkezett, hogy az agrárreform a városot elvett 1023 hold földet, ami rendkívüli módon csökkent a város jövedelmét.

A tanács a költségvetési hiány pótlását nem új adók által kívánja fedezni, hanem a pótladót emeli föl 350 százalékra és pedig az 1917. évi állami egyenes pótladó alapulvételével. A tanács javaslata szerint a nyilvános számadása kötelezett vállalatok csak 150 százalékpnyi pótladót fizetnek. Hozzájárult a köz-

gyűlés ahhoz is, hogy a kedvezményes horfogyasztási adón kívül minden városi adót 100 százalékkal főlemelnek.

A költségvetés kiadási tételei között szerepelnek az utaképzés, a tisztai rakpari javítása és más munkák. A lakatya- és templom-építés, valamint tisztviselőlakások építésére nincsen előirányzat a költségvetésben, mert az e célokra

Lord Curzon jegyzéke a lausannei konferenciához Az angolok ragaszkodnak Mossoul birtokához

A lausannei konferencia szerdai ülésének legnagyobb eseményét Angliának Mossoul ügyében a konferenciához intézett memorandum képezi. A jegyzék miatt izgalmas vita fejlődött ki az angol és török delegátusok között. Curzon lord bejelentette, hogy a memorandum nemcsak az angol álláspontot, hanem valamennyi nagyhatalom követelését tartalmazza. A memorandum szerint Mossoul nem Törökországhoz, hanem Mezopotámiához tartozik. Mivel a sévresi békeszerződés és a Népszövetség határozatai Angliára bizzák a Mezopotámia fölötti mandátumot, Anglia nem hajlandó erről a jogáról lemondani. Az angol kormány meg akarja tartani azokat az előnyöket melyeket a háboruban aratott győzelemmel megszerzett. Lord Curzon azt kívánja, hogy külön bizottságot küldjenek ki a mezo-

potómiai határok megállapítására. Riza Nury bey a török delegáció nevében tiltakozását jelentette be az angol álláspont ellen.

A vitát a konferencia pénteki ülésén folytatják. Angorának van pénze új háborúra Angorából jelentik: Az angol kormány pénzügyminisztere az 1923. évi költségvetés betervezése alkalmával kijelentette, hogy Törökország történetében háromszáz év óta csak a mostani görög háború során fordult először elő, hogy nem vett külföldi kölcsönt igénybe. Törökország ama ritka államok közé tartozik, amelynek költségvetése és államháztartása teljesen egyensúlyban van. Egy esetleg bekövetkező újabb háború költségei is mer rendelkezésére állanak, de reméli, hogy ezt az összeget más célokra lehet majd fordítani.

A jóvátételi követelésekben Olaszország még Franciaországon is túl tesz A franciák féltik a versaillesi szerződés sértetlenségét A párisi tanácskozás előtt

A francia, az angol és olasz álláspont mérkőzését a német jóvátétel felett feszített várja a világ.

Párisi jelentés szerint a politikai körök érdeklődése a párisi konferencia elé terjesztendő jóvátételi javaslatok felé irányul. A javaslatok főszövege az olasz jóvátételi terv lesz. Eppen ezért Mussolini miniszterelnök minden bizonnyal személyesen meg fog jelenni a konferencián, bár egyes hírek ennek az ellenkezőjétől számolnak be.

Az angol megoldásra vonatkozó terv már megérkezett Párisba, azonban a diplomáciai körök titkolózása folytán még semmi se szivárogtat ki belőlük. Hír szerint azonban az angol javaslat sokkal mérsékeltebb, mint az olasz.

A párisi konferencia megtartásának a napját még nem alapították meg, miután erre nézve még döntő befolyással lesz Amerika kívánása is. Bonar Law azonban már újból Párisba érkezik a belügyminiszter társaságában és ha a lausannei helyzet megengedi, ugy Curzon is elkíséri az angol miniszterelnököt.

Római jelentés szerint az olasz lapok izgatott hangon írják a franciáknak a jóvátételi kérdésben való magatartásáról. Előrelátható, hogy a párisi konferencián Poincaré és Mussolini között éles harca kerül a sor, mert a kompromisszum az ellentétek áthidalása kizárólag. Az olaszok véleménye szerint Franciaország azért késlelteti a jóvátételi kérdés rendezését, mert a háborús veszterégre, a jóvátételi igényekre és a német veszedelmre való hivatkozással hegemoniát biztosít magának Európában. Olaszország ezzel szemben Amerikának, Angliának és Franciaországnak adása lévén, szieteli a megoldást. Másrészt pedig

Olaszország tisztában van azzal, hogy Németország nem tudja a most rászabott jóvátételt megfizetni és ezért mérséklést követel, hogy valamit is kaphasson. Franciaország az amerikai kölcsönterveket is megtiltja, attól félve, hogy a jóvátételi revíziója az egész versaillesi szerződés revízióját vonja maga után. A párisi konferencián Mussolini nem fog engedni a franciák követeléseinek és a jóvátételi kérdés végleges rendezését fogja sürgetni. Anglia és Amerika részéről Mussolini tervét nem találják ellenállásra, ami meg fogja törni a franciák ellenkezését.

Amint egyébként Párisból jelentik, Millerand kihallgatáson fogadta Tardieu, amiből arra következtetnek, hogy a köztársasági elnök kibékült Tardieuval, aki Poincaré utódja lesz.

Római jelentés szerint Mussolini referált a minisztertanácsban Olaszország jóvátételi kérdésben elfoglalt álláspontjáról és kijelentette, hogy Olaszország semmiesetre se akarja Németország megsemmisítését, hanem csak azt kívánja, hogy kötelezettségeit teljesítse. Olaszország csak abban az esetben hajlandó beleegyezni Franciaország jóvátételi tervébe, ha Franciaország förteli az olasz háborús adósságokat, amelyek különben is a hadviselés közös érdekében származnak és ezért azokat szolidárisan kell is viselni.

Londonban egyébként élénk ellenkezéssel fogadták a jóvátételi bizottság döntését a német kötelezettségek teljesítésének ügyében, amely szerint Németország nem felelt meg az előírt feltételeknek. Ugy látszik, hogy a jóvátételi bizottság Poincaré kívánására döntött így, hogy a párisi konferencián legális fegyver legyen Németország ellen.

Leszállították a sertés vámját

Vélasztási ajándék a gazdáknak

Néhány hónappal ezelőtt ügylétszött, hogy a kormány a sertésvám miatt bukik meg. Pucelj volt földművelésügyi miniszter, akiről a rossz nyelvek azt beszélték, hogy sertésexporttal foglalkozik, a disznó kiviteli vámját alacsonyra akarta megszabni, Szerjav volt szociálpolitikai miniszter pedig ragaszkodott a magas sertésvámokhoz.

Most, hogy a kormány egységes, szó és vita nélkül leszállították a sertéskiviteli vámot. Az erről szóló rendelet ma jelent meg a hivatalos lapban.

Eszerint az élő sertés 60 kgr, súlyig vámtmentesen szállítható ki, 60 kgron felül métermázsánként 450 dinár a vám, vagy darabonként 600 dinár. A vágott sertés vámjá métermázsánként 400 dinár, a sertésűs 150 dinár, a zsírte vagy szalonnáé 600 dinár.

Eddig a vámtételek a következők voltak: Éősertés

60 kg. súlyig d.-bonként	200 D
60-120 " " "	1000 "
120-180 " " "	2000 "
180 " súlyon felül "	2600 "

A vágott sertés 50 kg.-ig métermázsánként . . . 300 "

50 kgon felül . 1400 "

Sertésűs métermázsánként . . . 300 "

Disznózsír és szalonna mm.-ként 2500 D

A kormány a sertésexportöröknek s gazdáknak mégis csinos ajándékot adott az ujesztendőre és a választásokra.

Képkiallítás

Hódy Géza és Lenkey Jenő képei a Lloydban

Két ismertnevű művészember szerény csöndességgel, minden lármásabb reklám nélkül körülbelül száz képet, rajzot és színes akvarellvázlatot állított ki a napokban a Lloyd nagyteremben.

Az egyik: Hódy Géza, aki nagyrészt Oroszországban festett akvarellképeit hozta nyilvánosságra. Hódy neve nem új név a Vajdaság és Subotica közönsége előtt. It dolgozik ő már hosszabb ideje ebben a városban, itt vergődik, itt csinálja képeit, amelyeket mindenkor kitűnő festőtechnikáról, jó izlésről és a finom színválogatásról elegáns felhasználásának ügyességéről tanuszkodnak. Hódy nem tartozik a forradalmi piktúra emberei közé, nincsenek különös művésziingyöződései, amelyek nyugtalanítanak, vagy próbálkozásokba ösztönöznék. Szolid és békés keretekben, egy kipróbált iskola kárpótló módszereit alkalmazza csupán és az minden igyekezte, hogy ebben a tekintetben aztán kifogástalanul végezze el feladatát. A kiállított képei között több olyan van, amely sikerült neki a maga jólbevált technikai fölkészültségével elérni azt a célt: hangulatos, hatásaiiban erőteljes, harmonikus képet ad a pallérozott izlésű publikumnak.

A másik művészben: Lenkey Jenőben már több az expresszív nyugtalanság, több a kérdés — mint a felelet. Egyszerű, szürke színekkel hongsúlyozott képei már az expresszizmus területére esalják a szemlét. Kisebb technikai készséggel, de nagyobb intuícióval dolgozik, mint társa, Hódy Géza, akivel éppen ellentétes törekvései. Néhány képevel kérdevelte, hogy a subotici közönség őszinte megértéssel fogadja első bemutatója alkalmával.

Műtárgyak kiállítása Stara-Kanizsán

Starakanizsán érdekes és nivós kiállítás nyílt meg. A kiállítás előkészítése Zubkovicz polgármester érdeme, aki nemcsak a társadalmi együttműködés, hanem a kultur-élet fellendítése érdekében is mindent elkövet.

A polgármester felhívására a starakanizsai lakosság a kiállítás rendelkezésére bocsátotta a tulajdonában levő festményeket, metszeteket, dísz tárgyakat, kézimunkákat, szövegeket és más művészi értékű tárgyakat, amelyek a város közgyűlési termében vannak elhelyezve.

Az érdekes és gazdag kiállítás már csak azért is figyelemreméltó, mert Starakanizsa vidékének felett házipárra is erősen képviselve van a kiállításon, amelyet művészi kérdésekről és irányokról tartott előadások és felolvások is vonzóvá tesznek.

A starakanizsai műtárgyak kiállítása január 8-ig lesz nyitva és úgy a belépőjegyekből származó jövedelem, mint az eladott tárgyak árának egy része is jótékony célt szolgál.

Három főtárgyalás

Lopás, gyújtogatás, betörés.

Három bűnügyben tartott csütörtökön főtárgyalást a suboticei törvényszék büntető tanácsa.

Mind a három büntető ügy tárgyalását Pavlovics István törvényszéki elnök vezette s a kóvárdai Marusics Kósztia államügyész képviselte.

Az első ügyben **Bíró Dezős** és **Turó Pál** horgosi lezényék álltak a bíróság előtt azzal vádolva, hogy Dobó Szilveszter horgosi házában három lóra való szerszámot, lisztet és egyéb élelmiszert loptak és a loptott szerszámokat eladták.

A vizsgálói fogságban levő két terhelt beismerte a lopást.

A bíróság, — enyhítő körülményül véve a terhelték belismerését, súlyosbítóknak, hogy a loptást éjjel hajtották végre, — egyenként két havi főtörőre ítélte őket.

Az ítélet jogerős.

A második ügyben **Horváth Miletics** Steván vagyonos suboticei polgár, ház- és földbirtokos állt vádlottként a bíróság előtt.

Ezt az ügyet is már másodszer tárgyalja a bíróság.

A szabaddalomban levő vádlott tagadja, hogy ő gyújtotta föl a vele szomszédoságban lakó öreg **Fabian** házat. Ezt már csak azért sem tette meg, mert a tűz által a saját háza is veszélyben forogott.

Fabian Victoriát, a károsult leányát hallgatták ki a bíróság.

Fabian Victoria azt vallja, hogy vádlott bosszúból gyújtotta rájuk a házat, mert nem akarta meghallgatni szerelmi ajánlatát. «Egyszer az ablakhoz is jött este, — mondja a tanu. Azt mondta, ad pénzt, amennyit kérek, ha a szeretőm lesz. Én miattam tettem ezt a «truccot», hogy rángyújtotta a szülők háza.

Előző: Miből tudja ezt?

Tanú: «Ajánlotta» mindés, hogy ráng gyújtja a házat.

Hamis tanúzásra való rábráással is vádolja tanu Horváth-Mileticset.

A károsult öreg **Fabian** 100.000 korona kártérítést kíván.

A bíróság, rövid tanácskozás után, **Horváth-Miletics** Stevánt ítélemente a vád alól.

A harmadik bűnügyben **Jerzics** Iván szarajevói születésű kereskedősegéd és **Spevac** Lujo namszamos állottak a bíróság előtt, azzal vádolva, hogy ez év augusztus elején **Reisz** Dávid suboticei lakos, Harambascicva utcai lakását feltörték, a szekrényeket feltörték és azokból minden értékes tárgyat elvittek. A rablott ékszereket megtalálták náluk, a mikor azt Somborban eladásra kínálták.

A két vádlott konokul tagad. Azt állítják, hogy az ékszereket vették és kereskedtek vele.

A károsult **Reisz** Dávid, ki fölismerte a bűnjelként a bírói asztalon fekvő ékszerekben a saját tulajdonát.

A Népszövetségi Liga jegyzékét intézett a magyar kormányhoz Károlyi Mihály pöre miatt

Bécsből jelentik: a Népszövetségi Liga jegyzékét intézett a magyar kormányhoz a Károlyi Mihály ellen megindított bírók elközbizási per miatt.

A Népszövetség a jegyzékben rámutat arra, hogy a trianoni békeszerződés szerint senki sem lehet felelősségre vonni a béke ratifikáltságát elkövetett olyan politikai cselekedet miatt, amelynek az volt a célja, hogy a háború

Marusics Kósztia államügyész utának beidézését kívánja.

A bíróság helyt adott az ügyész előterjesztésének és a tárgyalást 1923. január 22-re halasztotta el.

befejezését és a békekötést elősegítse.

Amennyiben a magyar kormány nem volna hajlandó a békeszerződés eme rendelkezésének eleget tenni, úgy a Népszövetség a rendelkezésére álló eszközökkel megtorlással fog élni.

E bécsi forrásból eredő hírt **Budapestről egyelőre sem nem erősítették meg, sem nem cáfolták** eddig.

HIREK

Európa térképe

Az egyik német illusztrált lap a germán alaposság szellemében érdekesen illusztrálta Európa országinak a katasztrófális helyzetét. Térképét közli — Európa térképét —, amelyre országhatárokon belül néhány, rövid szóval ráírta, hogy az illető nemzet életét micsoda bajok, szörnyeségek és halálos krízisek domindíják. Az egész olyan, mint egy dadaista költemény: szétszórtan és egységes és váltomástól, ahogy a végső és elpusztíthatatlan jelszavak furcsa, de ismerős hangzással Európa agonizáló esztendőit bemutatja. Rögtön, amint végigélt a térképen a kíváncsi szem, tisztán, teljesen, kézzel foghatóan megmutatkozik rajta a tragikus jövők eredménye: Európa holotti maszkja fölényezve azokban az aknáid és örök-ké visszatrőrt frázisokban, amelyekkel ma az élet retentő betegségeit szokták jelezni. Valutacind, 800 millárd deficit, Teuerung, 2 millióan Arbeitslose, druckende Miitärlisten, Unsicherheit der Gesetze (ezt Magyarországára olvassa rá az alapos német újság) — financia krízis, háboru, háboru, háboru... Rossz, kóboru szavak ezek, amelyeknek létszói felvonulását rendezte meg a német illusztrált lap, konzultumot tartván Európa fölött, amelynek lábárárdán még mindig a nehéz vérdarabok és fegyverlármák értelmetlen táncosa sőtöllik. A térképen nincs egy jó szó, nincs egy biztató jel sem: minden világstalmi halálos és végzetesen elriasztó. Az élet rajta mindenütt meg van terhelve nyavalyákkal, kígyógyíthatatlan vénaciókkal, lázakkal, keserűségekkel, szomorúságokkal. És nem a német mindig bíme, hogy ez így van, hogy Európa térképe ilyen sötét és reménytelen, nem a pesszimizmus rajzolta föl a bűnjel. A térkép nem tuloz: a fotográfia hílen és lelkiismeretes pontossággal van elkészítve, ugy, azonnald, ahogy ma Európa züllőten és redásban álltönik minden oldalán és hábrándult ember előtt, ott éleg látór és elég őszinte illuziók nélkül látni — és kétségbeesni...

Európa térképe ma sötét és tragikus. Vajon mikor lesz boldog, békés és megnyugtató? Vajon mikor rajzolhat a német újság Európa térképre virágos lákat, éneklő embereket és napsütöttegben sző jóllakott városokat?...

Ki hisz még ezekben?

— **Vármegyei közgyűlés.** Somborból jelentik: Pénteken, december 29-én tartja meg Bács megye rendes negyedik közgyűlését.

— **A Magyar Párt elnöki tanácsának ülése.** A Magyar Párt elnöki tanácsa december hó 30-án délután három órakor ülést tart. Az elnöki tanács tagjeit ezután is meghívja az elnökség.

— **A belügyminiszter statisztikát kér a választók nemzetiségéről.** Beeskerekől jelentik: Beeskerek város polgármesteréhez rendezte érkezett a belügyminiszteről, amelyben a belügyminiszter felhívta a város polgármesterét, hogy 48 órán belül közölje hány választásra jogosult van felvéve a választási névjegyzékben s ezek között mennyi a szláv?

— **Beeskerek városi közgyűlése.** Beeskerekől jelentik: Beeskerek városi törvényhatósági bizottsára december 29-én pénteken délután 2 órakor ülést tart.

— **Az államtanács jóváhagyta az oszleki hánt-estvérek meglőntetését.** Beeskerekől jelentik: Az államtanács esztörtéki ülésén jóváhagyta a vámvézerizatszóság felletét a hánt-estvérek oszleki cég ellen. Az ítélet egy-egy évi börtönt szab ki a cég főnökeire és jóváhagyja a lefoglalt 10.000 dollár elközbizását. Ez a régóta huzódó per egy 1920-ban Borovnicánál az olasz határon elkövetett csempészség miatt folyt a híres oszleki kereskedőcég ellen.

— **Az üzleti záróra egységesítése.** Beeskerekéről jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák kiküldöttjei január hó 25-én a szociálpolitikai miniszteriumban értekezletet tartanak az üzleti záróra egységesítése tárgyában.

— **Személyi változások a centai közigazgatásban.** Sentről jelentik: **Bobric** György eddigi főszámvevőt felmentették és helyére **Porzias** Szalavköt szerették ki. Katerányi tanácsnok **Herceg** Emil lett.

— **Harding elnök a legfelső szociálművészi fokozatban.** Newyorki hírlap szerint **Harding** elnököt felvetették a legfelső szociálművészi fokozatba.

— **A sentai Petőfi-ünnep.** Sentáról jelentik: A vasárnap, 31-éki délután három órakor, az Eugen-színház színházi termében tartandó nagyvásáros Petőfi-ünnepély előkészületeinek munkálatai befejezték nyertek. Az ünnepély iránt a város egész társadalmában a legéneklőbb érdeklődés nyilvánul meg.

— **Heumann Rózsa daléstele.** Heumann Rózsa dalénekesnő, aki Berlinben közelecsitette a suboticei közbizság előtt már ismert művészetét, **Subotica**, január hó 3-án, szerdán a Suboticei Kereskedelmi Egyesület (Lloyd) termében daléstelet rendez. A műsoron **Brahms**, **Lányi Ernő**, ifj. **Lányi Ernő** dalai szerepelnek. A zongora kíséretet **Lányi Ernő** látja el.

— **Flume sorsa.** Rómából jelentik: Politikai körökben úgy tudják, hogy a flumei kérdés rövidesen végleges elintézését nyer. Az olasz kormány Flume város érdekében mindent el akar követni és ezért elhatározta, hogy Flumében hadilábjavító műhelyt fog létesíteni. Január 1-től kezdve Flume és Olaszország között az utazáshoz nem lesz szükség utalvára. Mussolini a santa-margherita szerződést rövidesen a parlament elé fogja terjeszteni ratifikálás végett. Az olasz miniszterelnök kijelentette, hogy nem ért ugyan egyet a szerződéssel, de Olaszország presztizse szempontjából elengedhetetlen, hogy a már elfogadott nemzetközi szerződést végre is hajtssa. Az olasz néppárt ezzel szemben a lezerősebb harcot akarja megindítani a szerződés ellen. Az «Ideá Nacional» szerint a S. H. S. királyság és Olaszország bizottságot fog szervezni a flumei és adriai probléma megoldására. Elsősorban a Flume mögötti területek forgalmát fogják helyreállítani a kikötővárossal.

— **A Népökör Petőfi-ünnepélye.** A Népökör Petőfi-ünnepélyét december 31-én este nyolc órai kezdettel a következő programmal tartja meg: 1. Mi volt nekem a szerelem? (Petőfi verse). Éneklő az ipartestület dalárda. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: **Flavas Emil**, 3. Petőfi-versek: **Ha az Isten... Két vándor. Hozzá... Elmondja: Fajtli Ilonka**, 4. Petőfi-Lányi: **Le az égből hull a csillag. Boldoglatom voltam. Zárjátok be már... Éneklő: Reitter Ilonka**, 5. Petőfi-versek: **Szeptember végén. Egy estén otthon. Szavallja: Rutkay Márta**, 6. Petőfi (Zmaj fordítása): **Neuspiela nokano. Elmondja: Barctek László**, 7. Endrődi Sándor: **Petőfi. Szavallja: Fried László**, 8. Petőfi-Lányi: **Részket a bokor. Megy a juhász számaron. Éneklő: Reitter Ilonka**, 9. Falu végén kurta kocsmá. **Árvalányhaj... (Petőfi versei).** Éneklő: az ipartestületi dalárda. A zongorakíséretet **Lányi Ernő** látja el.

— **A szilvási műsora.** A suboticei színházban szombaton, december 29-én **Ernest Blum** és **Raval Toché** három felvonásos bohózatát, **«Madame Mongodin»**-t mutatják be. A. 11. börtlenben. Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárak mellett a **«Lumpaciuc Vagabundus»** kerül színpadra, míg este 8 órai kezdettel nagy szilveszteri kabarét és bohém estélyt rendez a színtársulat táncgal egybekötve az S. H. S. színhégyesszínház javára.

— **Állami tulajdonba vették a trónfosztott török dinasztia vagyonát.** Konstantinápolyból jelentik, hogy az angol kormány rendelkezésre a trónfosztott dinasztia egész vagyonát és nagy kiterjedésű birtokait állami tulajdonba vették.

— **Földrendés Újzeelandban.** Newyorki hírlap szerint Újzeelandban hosszabb tartamú földrendés volt. Attól tartanak, hogy a földrendés nagyobb károkat okozott, amelynek részleteiről még nem érkezett jelentés.

— **Rózsa Lajos operanékes meghalt.** Budapestről jelentik: A „Pesti Hírlap” newyorki távúrtára szerint **Rózsa S. Lajos** operanékes amerikai turnéján Detroitban meghalt. A művész családja még nem kapott értesítést Rózsa haláláról, de hozzátartozói megerősítik azt, hogy a kiváló énekes hosszabb ideje súlyos vesebajban szenvedett.

— **Karácsonyi táncmulatságok Topolán.** A topolai Sport Klub december 25-én jól sikerült táncmulatságot tartott. Ugyanezen a napon tartotta táncmulatságát a nemrégiben megalakult topolai rokkantegylet. December 26-án a topolai tüzölt egylet rendezett táncvigalmat.

— **Az osztrák külföldi kölcsön a francia kamara előtt.** Párisból jelentik, hogy a kamara külügyi bizottsága elfogadta az osztrák külföldi kölcsön biztosítékairól szóló törvényjavaslato.

— Egy fontos híborus akta. Berlinből jelentik: A „Berliner Tagblatt” most nyilvánosságra hozza *Izvozniki* volt párisi orosz nagykövetségnek 1914 szeptember 30-áról kelteztetett jegyzékét, amely *Sasanov* akkori orosz külügyminiszterhez intézett. Ez a világháború elejéről kelt emlékirat bizonyította annak, hogy már a világháború elején elhatározták a monarchia földarabolását és a nagy szláv birodalom megteremtését volt Franciország legfőbb háborus célja.

— Kéménytűz. Csütörtökön délután Suboticán a Pasičeva-utca 3-ik számú házában kéménytűz volt. A tűzoltóság gyorsan elfojtotta a tüzet.

— Eküvő. Dr. Fürst Sándor novírbasi orvos és Dr. Rónai Vera f. hó 16-án Prágában házasságot kötöttek.

— Felhívás a suboticei VIII. körű magyarokhoz. A Magyar Párt elnöksége felkéri mindazon VIII. körű magyar nemzetiségű polgárokat, kik 21-ik évüket betöltötték, legalább 6 hónap óta suboticei lakosok és a szavazók névjegyzékébe magukat felvételei önállítják, jelentkezzen legkésőbb január 3-ig az alulírottak bármelyikénél. Takács Antal, ill. Gálffy György, Rabstein Mátyás dr., Ney László dr.

— Heumann Rózsiika dalestélye. A kiváló suboticei művésznő, aki Berlinben tökéletesít művészetét, január 3-án, szerdán, a suboticei Lloyd helyiségében, fél 9 órai kezdettel hangversenyt ad. A dalénekesnő műsorán Brahms, Lányi Ernő dalok és Hugó Wolff szerzeményei szerepelnek. A művésznőt zongorán Lányi Ernő fogja kísérni. A közönségnek tehát mindenképp kiváló műveltségben lesz része.

— Petőfi ünnepély. A Műpártoló Kör január 1-én Petőfi-ünnepélyt rendez a Városi színházban, melyen mintegy 60 szereplő vesz részt. Jegyek már kaphatók.

— Meghívó. A közelgő országos képviselőválasztások alkalmából felkérjük az összes körök és külterületek, valamint Sándor, Reinicfalvi, Palics, Lúdas, Malitompá, Kelebia, Sebesics, Verusics, Bekova, Gyurgyin, Vamtelek, Tavankút és Zobnotica minden 12 évet betöltött polgárát, hogy f. hó 31-én d. u. 3 óra-ig a Népkör helyiségében megtartandó szervezőbizottsági értekezleten megjelenjen szíveskedjenek. A suboticei Magyar Párt intézőbizottsága.

— Halálozás. Kriszhaber Simonné, Kriszhaber Simon suboticei földbírtokos neje f. hó 24-én d. u. 64 éves korában Suboticán elhunyt. Nagy részvét mellett temették.

Horovics L. Bernát sentai gabonakereskedő 78 éves korában, 27 évi házasságot után, 1922. évi december 20-án hosszas betegség után meghalt. Gyászolják neje szül. Hohenberg Anna, gyerekei és vejei dr. Horvát Ferenc és neje, Halász Dezső és neje. Temetése csütörtökön délután volt a gyászszobából.

— A falu rosszsa — a bunyevác költője. A somori bunyevác költő december 26-án és 27-én műkedvelői előadást tartott a városi színházban, amely alkalommal a Falu rosszsa, Tóth Ede népszimfóniát adták elő Vidákovics József buzgó rendezésében. Az előadásoknak szép anyagi sikere volt. A jövedelmet Péter király Somborban felállítandó szobra javára adják.

— Szilveszteri mulatság Itében. A noví-itebéli közművelődési bizottság december 31-én a Korsós-féle vendéglőben a veliki-beckeroki tanítói konviktus javára műkedvelői előadást rendez. Az előadás keretében ünneplik meg Petőfi századik születésnapját is.

— A sentai rablómerénylet egyik tetesét Suboticán elfogták. Sentáról jelentik: A »Bácsmegyei Napló» megírta, hogy Sentán két hitalemler Bün Gerkelynélt a lakásán megtámadták és leölték. A támadás után a tetepn a suboticei rendőrség elfogott egy Tóth József nevű állásnéküli csavargót, akinek nem volt személyazonossági igazolványa. Miután időközben megérkezett Suboticára a sentai rendőrség jelentése a Bün-féle rablómerényletről és a tetesek személyleírásáról, a suboticei rendőrségnél megállapították, hogy az elfogott Tóth Józsefre teljesen illik a személyleírás, amiről a sentai rendőrséget értesítették. Erre Tóth Józsefet Sentára szállították és megállapították, hogy ő a rablótámadás egyik tetese. Két büntárs van: Müller Jenő és Németh Dezső, ez utóbbi őrt állt a ház előtt. Mindketten szokásban vannak.

Halálos bünt követ el, ki ruháját nem Bün és Gombos uri szabóknál készítteti. Karadzseva-utca 6, Bárány-köz.

Ütevelét 30 dinárért 24 óra alatt vízumozzuk. Szmatana, Pasičeva-utca 2. Telefon 131. Habura utazási iroda.

Uj táncverseny kezdődik január 2-án Schmidt táncintézetében (Katolikus Legényegylet.) Tanítványok felvételeknek.

Karácsonyi és újévi ajándékok olcsón kaphatók. Reitter-drogériában Subotica.

Értesítés. Dr. Herman Károly rendelése belbetegek részére Rudics-u. 2. telefon 734. Rendelés d. e. 8—11, d. u. 2—5-ig. Modernül felszerelt röntgenlaboratórium. Artvilágítások, felvételek, thérapia.

KÖZGAZDASÁG

A III. osztályú kereseti adó bejelentése. A suboticei pénzügyigazgatóság felhívást bocsátott ki a harmadosztályú kereseti adó fizetésére kötelezettekhez, hogy az 1923—1925. évi adó megállapításához szükséges bejelentéseket legkésőbb 1923 január 20-ikáig a pénzügyigazgatóságához juttassák el. Akik ezt a határidőt elmulasztják, vagy valóan adatokat jelentenek be, azokat a törvény előírásai szerint büntetik.

A határőrség szervezete. A hivatalos lap közli a határőrség szervezetről szóló törvényt. A törvény értelmében a határőrség a hadügyminisztérium parancsnoksága alatt áll, de szolgálatukat a pénzügyminiszter írja elő.

Árverés egy sequestrált birtokon. A gróf Széchenyi-féle rusko-seloi sequestrált birtokon 1923. január 11-én 22 magyar ökrő, 2 tehén, 3 borjú, 9 liba 4 csirké kerül nyilvános árverésen eladásra.

A régi csehi követelések és tartozások bejelentése. A hivatalos lap felhívást közöl, amely szerint december 31-ig bejelentendők az 1919. február 26-ika előtti időben keletkezett Cseh-Szlovák adóságok és követelések. A bejelentések egyszerű levélben a novisadi vagy veliki-beckeroki kereskedelmi és iparkamaránál, vagy a suboticei kereskedelmi egyesületnél eszközöndők.

Arlelti a skopljai nemzeti színház építésére. Az állam Skopljában új állami színházat épít. Az építésre előirányzott 2.887.716 dinár. Az ajánlatok január 17-ig adandók be.

SPORT

Magyar csapatok győzelmei a külföldön

Budapestről jelentik: A külföldi körönten levő magyar labdarúgó-csapatok karácsonyi mérkőzéseik során valamennyi ellenfelükkel szemben győzelmet arattak.

Karácsony második napján a M. T. K. Barcelonában harmincezer főnyi közönség előtt tartotta revansmérkőzést a F. C. Barcellona csapatával, amely 0:0 arányban eldöntetlenül végződött.

A Törkvés-kombinált olasz csapattal játszott hétfőn Noviban, amely alkalommal Noví és Alexandra legjobb játékosai álltak a magyar csapattal szemben. A versenyen 1:1 féldíj-eredmény után a Törkvés 3:1 arányban győzött.

Kedden Turinban a Juventus csapattal szemben, amelynek Károly Jenő a tréner, erős küzdelem után 4:3 arányban aratott győzelmet a Törkvés.

A magyar elsőosztályú bajnoki lista élén álló UTE Rómában az orosz válogatott csapatot győzte le 4:1 arányban. Féldíj 2:1. A gólokat Schiller és Priboj rugta.

TŐZSDE

Beograd december 28. Zárlat: Páris 5,75, London 432, Milánó 475, Gení 1700, Newyork 92,75, Berlin 1,25, Prága 2,94, Bukarest 55, Szófia 65.

Zagreb, december 28. Zárlat: Dollár 90—91, Milánó 467—472, Prága 292—295, Bécs 0,13—0,13,30, Budapest 3,90—4, Berlin 1,10—1,20.

Zürich, december 28. Zárlat: Berlin 0065 (00,725), Hollandia 20965 (210,50), Newyork 527,75 (527,625), London 24,49 (24,52), Páris 37,85 (38,65), Milánó 266,73 (266,50), Prága 164,73 (165,50), Budapest 0,22,625 (0,22,75), Zagreb 1,45 (1,47,50), Bukarest 310 (310) Varsó 00,3 (00,3,50), Bécs 000,75 0000,75 000,76).

Budapest, december 28. Zárlat: Márka 36, Lira 118, Francia frank 169. A többi változatlan.

I-a. Román desztillát

gépolajat

5 1/2 Visc. ajánl azonnali szállításra vagontételekben, kisebb mennyiségben is, igen előnyös árakon Kérjen árajánlatot saját érdekében. — Kívánatra mintával készítséggel szolg. lok.

Mate Jerković Subotica

TELEFON 52.

932

Weitzenfeld és Társa

Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-pút Táviratcim: KENDERIPAR. Telefon 190. Alapítva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrókat, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gypju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek.

BECK JENŐ

KÖTŐ- ÉS SZÖVŐ ÜZEME

Üzlet: Pasičeva-utca 8.

Üzem: Pasičeva-utca 10.

Gőzfürdő mellett.

Saját készítményü

kötött áru

általánosan elismertek és a legjobbak.

Mérték utáni rendelések elfogadtnak.

Gypju-fonál eladás.

Férfi és női öltöny, kabát és costumkelmék rendkívül olcsó árban kiárusítottak

dec. 24-től, dec. 31-ig

Strassernál Subotica

Vilsonova: 46. A volt teniszpálya átellenében, cukrászlet mellett. 7297

PORMENTESÍTŐ

PRIMARIUS

PADLÓOLAJ

A LEGKIVÁLÓBB FINOMITOTT VILÁGOS MINŐSÉGŰ, FERTŐTLENÍTŐ, AMELLETT SZAGTALAN, HYGIENISZÁGOS, HASZNÁLATA EGYSZERŰ ÉS GAZDASÁGSI MINDEN GYÁRTMÁNYT FELÜLMUL. — GYÁRTJA: PRIMARIUS VEGY. MŰVEK SUBOTICA

NYILTTÉR.

Felhívás.

Cseszko Ferencz ügyfelem Fehérvári János starakanizsai vegyeskereskedését és korcsmáját átvenni szándékozván, felhívom Fehérvári János starakanizsai cég összes hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 8 nap alatt jelentsék be, mert az ezen időn túl esz-közölt bejelentéseikért ügyfeleim felelősséget nem vállal.

Starakanizsa, 1922. december 17.

Dr. Török Andor
ügyvéd Starakanizsa.

9209

Dr. 12022./adm. 1922.

Savet grada Sente

OGLAS.

Nabavka kancelarijskog materijala. Na osnovu Adm. resenja Savete gr. Sente br. 12922/922 od 9 decembra 1922. god držice se u kancelarijama gr. Ekonomskog zvanja grada Sente na dan 29. decembra 1922. o ferli na licitacija za nabavku:

- 12 lit. Leon. antr. mastila.
- 5 lit. plavog mastila.
- 30 lit. flasa zelenog mastila.
- 100 flasa špir mastila.
- 25 flasa špir mastila za štambilje.
- 30 kom. lastuba za štambilje.
- 50 kutija pantlika za pisaču mašinu.
- 25 flasa gumiarabikuma.
- 50 kutija d brih peraja.
- 10 kutija aluminijum peraja.
- 10 kutija špic pera.
- 15 kutija indigo papira.
- 10 p atna za špirogr.
- 25 kom. po setaika N. 1.
- 25 kom. posebnika N. 2.
- 500 kom. rukov koverta beli.
- 500 kom. rukov koverta u boji.
- 1000 kom. beli koverta sa arlijom štampom N.

27. M. P.
500 kom. koverta N. 43. A. C.
2000 kom. koverta N. 24. P. K.
10.000 kom. okruglih vigneta sa grbom i natpisom Savet gr. Sente.
2000 kom. vigneta sa grbom i natpisom Načelnik grada Sente.

- 25 kom. drveni upijača Mostung.
- 25 kom. guma za pisaču mašinu.
- 180 kom. guma za bisanje „Ideal.“
- 50 kom. kohinor olovka crnih.
- 50 kom. kohinor olovka mastinjavih.
- 250 kom. olovka hartmutovih crnih.
- 100 kom. hartmutovih crvenih olovka.
- 50 kom. držalja prema izboru.
- 20 flasa tarbe za meso.
- 10 flasa za štambilje od mesinga.
- 25 kom. duplih mastionica.
- 25 kom. staklenih matilionica.
- 50 kom. olovka zelenih.
- 28000 ara a belog papira.
- 20000 araka koncept papira.
- 500 araka papira za pakovanje.
- 500 araka papira upijača.
- 12 kutija kopče za vezivanje akta.
- 120 kom. sveća.
- 120 kom. španskog voska.
- 20000 araka papira za pisaču mašinu.
- 100 kom. blokova.

Kracija se polaze u gotovom novcu ili državnim državom garantovanim papirima od vrednosti 100/- od celotupno ponudjene sume; ista se polaze pre licitacije u gr. dom. blagajni.

Oferi se polaze u zatvorenim i za pečecenom zavoju, na blanketu sa utisnutom markom od 20 dinara do decembra 28 dana pre podne 12 časova na adresu Saveta grada Sente; — offerat za kancelarijski materijal.

— Eslovi za ovu licitaciju mogu se videti svakog radnog dana pre podne od 8- do 12 časova u kancelarijama Ekon. zvanja grada Sente.

Iz kancelarija gr. Ekon. zvanja u Senti 12022/992, god. 11 dec. 1922.

Ekon. Zvanje grada Sente.

Tűzifa!

I-a hűkhasáb, vegyeshasáb és gömbfa, továbbá baltázott dorong legjobb minőségben waggona rakva prompt szállítható

Danica Faipar- és Butorgyár Osijek.
(Desatičina ulica 27.) — Telefon 404.

NARANCS

**CITROM
MANDARIN
FÜGE
JÁNOSKENYÉR
ASZALT SZILVA
DIÓ
GESZTENYE**

vizonteladásra legolesőbb napi árban szerezhető be

CZEIZLER KÁROLY
CÉGNÉL — SUBOTICA
9314

ELADO

tűresás tengeridaráló erő-hajtásra óránként 3-400 gr. teljesítőképességgel. 1 drb egy hengeres és 1 drb, kéthengeres vizizivattyút egy és fél colos vízvezetősöveket, idom darabokat, ívezető csapokat és gőszzelepeket, 1 drb élesztőfontoló gépet egy filtráló prést 70 cm. átméretű rámmakkal és transzmissziókkal. Értelkezés naponta 11-12-ig Paia Dob-novačii u. 28, Frankál Subotica. 9348

WEISZ HENRIK

kalap

és sapka

különlegességek raktára

Dus választék:

Borsalinó kalapokban.

Subotica, Jelašićeva ul. 5. (Kiskápolna mellett) 9344

motoros malom

Egy teljesen újonnan berendezett modern malom, mely 24óra alatt 150 mm. burat őröl. Az egész malom megnagyobbítás végett teljes felszereléssel eladó.

A malom — éjjel-nappal üzemben van és minden időben megtekinthető — Molnár és Ácsnál Stari Bečej (Bačka) 9351

“AMERIKA”

étteremben ma, péntek este 7 órai kezdettel nagy halpaprikás-vacsora

turócsuszával

Külön új- és óborokról, pontos kiszolgálásról gondoskodva van. — Kiváló díszlettel!

FUTOSEVICS M. vendéglős.

„Rea” Crem

a legjobb arcápoló ezer

KORONA-GYÓGYSZERTÁR
SUBOTICA, VÁROSHÁZA, 23

BERSON

GUMMISAROK ÉS TALP

MEGÓVJA LÁBBELIJÉT TARTÓSAN ÉS ELEGÁNSAN.

Kapható minden jobb bőrkereskedésben. Nagyban: **BERSON-KAUCSUK R. T. ZAGREB, WILSON-TRG 7**

Tűzifa

LEGOLCSÓBBAN BESZERELHETŐ HAJÓ ÉS WAGONTÉTELLEN

Ugyanott 2 jó-karban levő teherautó eladó.

GERBER SÖRGYÁR STARI-BEČEJ

Kovácsszén

minősége az OSTRU-KARWINI szénnek felel meg, állandóan kapható waggontételekben is

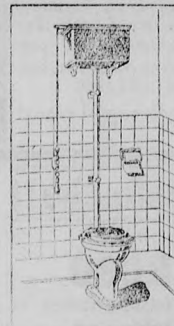
Deutsch Károly

fa- és szénnagykereskedőnél PANCSEVO

FISCHER TESTVÉREK NOVISAD

TELEFON 224. - MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉSE - TELEFON 224.

Postaakarék-száma 46307

Villany-felsze elési cikkek, dynamók, motorok, vízvezeték és gőzfűtési anyagok nagy raktára, fürdő-szobák, angol klosettok víz- és csatornázási eszközök és idomok, valamint Clembenecet és csövek. Továbbá mindenféle Garven-szivattyúk nagy raktár

Sürgöncyim: FISCHEREK

Vállal víz- és csatornázási vezeték, meleg-viz, fürdő-szoba angol klosett és szivattyúk felszerelését, villanyvilágítási és erő-átviteli, valamint minden e szakmába vágó összes javításokst — Arajánlattal díjtalanul és készséggel szolgálunk

Műtábak, műházak.

egycenstarló fűzők készítő és j vito műhelye

Schönbrunn Subotica

Pašićeva 5. Telefon 275

SZILVALEKVÁR

litunó minőségben kapható nagyban és kicsinyben rendkívül olcsó áron

DRAG L. JOVANOVIĆ

liszt- és élelmiszerkereskedése Subotica Cara Dušana ulca 8. 9127

dec. 29-től
dec. 31-ig
péntektől
—vasárnapig

KÖRZŐ

Önnet hasonmíú regénye nyomán nagy kalandor dráma

Sares királya

II. rész 6 fólvónásban. Főszereplő: Bruno Kastner

VALÓDI CLUB PAPIR VALÓDI

Gyári lerakata és főlárúsítója

BEDŐ TRAFIK SUBOTICA

Legolcsóbb árak. Szállítás vidékre is utánvétellel illetőleg a pénz előzetes beküldése ellenében.

HAJÓS LAJOS

VILLAMOSSZERELÉSI ANYAGOK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA ÉS RAKTÁRA NOVI-SADON,

KRALJA ALEXANDRA-ULICA 17. SZ. SÜRGÖNYCIM: „RELAIS“ NOVI-SAD. TELEFON SZÁM 48.

VEZÉRKÉPVISELETEK:

Dr. Siegfried Guggenheimer Nürnberg, mérőműszerek és tachometerek gyára, Hájós és Szántó elektromosgyártó Budapest villamosszerelési anyagok és készülékek gyára, Koch & Sterzel Dresden transformátorok gyára, Franz Kistorz Gommern szén és fémkefék gyára, Körtling & Mathiesen Leipzig forgó váltóáramú árammérők és kandemlámpák gyára, Schott & Genossen Jena, „Stia“ árammérők gyára.

GANZ-MOTOR ÉS DINAMÓK BIZOMÁNYI RAKTÁRA

RAKTÁRRÓL SZÁLLIT:

mindenféle szerelési anyagokat és készülékeket, izzólámpákat, csupasz és szigetelt vezetékeket, szigetelő csöveket, valamint tartozékait, porcellán árukat, dynamókat, motorokat, műszereket, számlálókat, magasfeszültségű készülékeket, végül az összes gyengeáramú cikkeket.

Árjajánlattal és mintával készséggel szolgálunk.

Gazdák figyelmébe!!

Elsőrendű darabos

ROMÁN KŐSÓ

kapható 1300— koronáért métermázsánként az

„Union“ keresk. r.-t.

subotici raktárban átvéve 9373

SPITZER J.

SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ

SUBOTICA

Strossmayerova u.8

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetés! Egyikben felvilágosított. Apróhirdetés egy sor 3 K, vastagbetűs és classa betűszerecsennel. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K. Apróhirdetéseket felvevő Szabó utcán a kiadóhivatalt Alexander-utca, Leibach-ház és Schlaeger hirtáráda a vasúti park mellett, Vidékre valamennyi felvételre. Előfizetési díjakonként 10 din, azaz havára 90 din. Kérdések közzétételre válasszák meg a mellékletet. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.

LEVELEZÉS

„Sadchen“ adja le címét, ill. levele alatt Schmolza új részébe Novisad 9344

372. Megérkezünk. Levelet várom. 9363

ÖGLAKOZÁS

Kisasszony fehérnemű iratitást val a házánál. Cim a kiadóban. 9327

Gyakorlott gépirónót azonal beleszere felvezetnek. Cim a kiadóban. 9378

Rövidúrák engrosszakmában teljesen szakképzett, Bánát-Bácskában jól bevezetett, jó beszélő tehetséggel bíró utazó keresetlik. Csakis olyanok pályázzanak, kik fenti feltételeknek megfelelnek. Cim a kiadóban. 9377

Éjjeli ór, idősebb ember, leveletik Klein Géza fűszer nagykereskedőnél Subotica, Bene Sudarevica-lica. 9376

Drogista vagy ilatszerező gyakornoki alkalmazást keresek gimnáziumi érettségijeit, bárhol teljes ellátással. Leveleket a kiadóhivatalt közveviti „Drogista“ jellegre. 9360

Nevelőnőnek ajánljuk idősebb magyar okleveles tanítónő. — Malusev Iroda. 9376

Okleveles gazdasági és uradalmi intéző helyváltozás miatt újabb állást vállal. Malusev iroda. 9366

VÉTEL-ELADÓS!

Dorospórt legmagasabb árrban vesz Frank, Faja Dobanovacka ul. 28. 9349

Eladók ritkaság perzsa szőnyegek, férfi-bunda illeszközőre hűléssel, perzsiánér női kabát és komplett felszerelés tejtérmekek gyártásához, „Alfa-Lovale“ gyártmány. Usporedna-ül. 4. 8997

Eladó ház Pacsón, Főúton, 600 D-öl telekkel, nagy kerttel eladó. Cim a kiadóban. 9377

Amerikai csikóárverés.

Menesem csökkenése miatt néhány amerikai csikót anyakancát ügetőt, valamint több félvér amerikai csikót szabadtérből árverésen 1923. január 6-án d. e. 10 órakor Stari-Beesejen, a Gerbersörgyár udvarán eladunk.

Eladó beleség miatt egy jogorváltó esőruha és teljesen berendezett szaloda és kávéház Paneevón, Tudakozó dnt Tatarni Dusanná Paneevó. 9367

Keresek me veltre jó arban levő szob kályát. — Ajánlatokat Huszár Ágoston szobamester — Melra kerünk. 9320

Egyajtós Wertheim szeketen eladó. Cim a kiadóhivataltban. 9340

Jóforgalmu modern felszerelésű bengermalom óránkénti 450 Kg őrlőkepelelleggel más eloglattag miatt eladó, esetleg hosszabb időre hasznosbérbe kiadó. Bővebbet íreppesy Vince Hetin (Tamásfal) a Bánat. 9366

Eladó egy 6 HP Habitz u legmodernebb motor, vas-kocsira van felszerelve egy cikrula fűrésszel, 8 Ko petroliummal 6 óra alatt öszvevgy egy vagon tüzfát. Ara 18.000 dinár. — Zárko Glogovčan, Vellia Kikinda. 9336

Hármas számú Wertheim szerény eladó, 97 hód föld Kanakon Bánátban 17 ezer koronáért holdanként eladó, Gergé Antal, Barátok temploma mellett. 9364

KÜLÖNFÉLE

Larucin-capsula közegészségügyi minisztériumtól engedélyezve. Venerikás betegségeknek jól mulhatatlan. Minden külföldi szernél jobb. Kapható minden gyógyszerárban. Készíti Illés gyógyszerár, főpószával szemben. 8626

Kérvények megírását bármilyen és fordításokat elvállal Malusev-iroda.

Keresek szobát kettő konyhával, kettő szobával, mellé és külön szobát a városban, Palicsen és Sándorban. Cimeket a kiadóba kér. 9340

Lakás butorral olcsón átadó és azonnal átvehető Cim Magyariska u.39. V. e. 9357

Katonaügyekben leggyorsabb és legmegbízhatóbb felvilágosítás nyerhető Malusev Iroda utján. 9376

Lifka

dec. 29-től
dec. 31-ig
péntektől
—vasárnapig

Nagy passiójáték 6 fólvónásban.

ECCE HOMO

A legújabb, legszebb Krisztusfilm, amelynek feltételei a Szentföldön, Jeruzsálemben és az Olalfák hegyén történtek. Főszereplők: Georg és Jak B. Fassnacht.

Rubikos talicskákat

vasalva és vasalás nélkül készít

Első Sombori Kocsigyár

Napi teljesítmény 200 drb.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

Vadászok!

Vadászfégyver és vadászlőszer szükségletüket legolcsóbban

BATA V. FIA

Subotica, Aleksandrova u. 7. vadászfegyver és vadászlőszer nagykereskedésében szerezhetik be.

JANSEN FILS BELGA FEGYVERGYÁR gyártmányainak eladása jótállás mellett.

Nagy raktár Bayard Ogris és Sauer fegyverekben.

ANGOL ÉS NEMET PATRONOK.

Tessék próbavásárlást tenni.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Állatokat preparálunk.

Árjegyzék ingyen.

S. H. S. KIR. LŐPORELADÁS

Gazdák figyelmébe!

Buznocsu, konkoly, árpa és tengeridara, ugyszintén korpa állandóan a legolcsóbb napi árban kapható.

Berger Jakob villanymalma

Telefon 328.

GIPSZ

alabaszter-, modell és fűdémgipszet ajánl legolcsóbban „GRADIVO“

Zagreb, Bogovicova ulica 3. Telefon 5—54.

Nizza

szappanok

a legjobbak.